

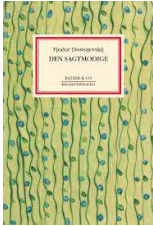
DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 7. årgang, ISSN: 2446-0079

- Læs Den smalle bog fast
- Den smalle bogs skribenter
- Kontakt og kolofon
- Arkiv

Selv mordets følger

Fjodor Dostojevskij: "Den sagtmødige", oversat af Ole Husted Jensen, Batzer & Co 2022, 87 sider. Af Egil Hvid-Olsen
Det er klart, at føl...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og andre kultur anmeldelser, samt (1) løbet af begyndelsen af 2022) fotokunst og grafik. Tidsskriftet bringer desuden skønlitterære og essayistiske originaltekster. Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og overst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper.

Den store litteratur i Den smalle bog

- Dostojevskij 200 år - et tema i Den smalle bog
- Steinbeck: Egil Hvid-Olsen introducerer ni af romanerne

Modgift til moralsk monokultur

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

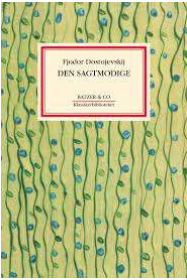
onsdag den 11. maj 2022

Selv mordets følger

Fjodor Dostojevskij: "Den sagtmødige", oversat af Ole Husted Jensen, Batzer & Co 2022, 87 sider.

Af Egil Hvid-Olsen

Det er klart, at følgerne af et selvmord er døden for den, der har taget sit eget liv, men selvmordet har også følger for de efterladte. Ofte vil familie og venner spørge sig selv, om de kunne have gjort noget for at forhindre det hændte. Selvom det bestemt ikke altid er rimeligt, vil mange påtage sig en større eller mindre del af skylden for, at den døde foretog den skæbnesvangre handling - sandsynligvis for at opbygge en eller anden form for logik eller mening i den uforståelige tragedie. I Dostojevskijs novelle fra 1876 kan man med en vis ret give ægtefellen til den afdøde en del af skylden for, at hun sprang ud fra vinduet, sådan som han da også selv gøre det. Man kan tillige sagtens blive vred over, at han ikke har behandlet hende med større finfølelse. Det mest bemærkelsesværdige, og vel også det, der løfter novellen op som et litterært mesterstykke, er, at det forbliver uklart, hvad der i sidste ende fik hustruen til at klatre op i vindueskarmen, åbne vinduet og tage skridtet ud i det fald, der førte døden med sig. Således efterlader "Den sagtmødige" sin læser i den samme uvished som mange pårørende til mennesker, der har taget deres eget liv.

"Den sagtmødige" er tidligere blevet udgivet under titlen "Krotkaja", der er blevet forstået som et egennavn, men som altså betyder "den sagtmødige". Titlen henviser til den 16-årige pige, der må gifte sig med den betragtelig ældre detroniserede officer og nuværende pantelåner, der er novellens plagede fortæller.

Inspireret af notis

Dostojevskij blev inspireret til at skrive novellen, da han læste en notis om en kvinde, der var sprunget i døden med et ikonbillede holdt fast mod brystet. Han udgav novellen i sit

litterære tidsskrift "En forfatters dagbog".

Lige fra begyndelsen af står det klart, at en kvinde har taget livet af sig. Det er den efterladte enkemand, der fortæller om de forudgående hændelser. Han plages af dårlig samvittighed og taler, som om han skal retfærdiggøre sig overfor en flok anklagere. Og dog er han ikke hele tiden ude på at tale sig bort fra en eventuel skyld i det skete. Tankerne er springende, præget af den frygt og sorg, der fylder ham, men man får en klar fornemmelse af, at han ikke giftede sig med pigen af kærlighed. Han gjorde det snarere, fordi ægteskabet kunne hjælpe ham til at genvinde sin tabte ære. Han benyttede oven i købet sin indsigt i hendes dårlige økonomiske situation til at fremme sine muligheder for, at et ægteskab dem imellem kunne virkeliggøres. At han derved frelste hende fra en endnu værre skæbne, tillægger han ikke værdi efter hendes død, for nu har han erkendt, at det, han kunne give hende, ikke var tilstrækkeligt til, at hun fravalgte selvmordet.

Den dræbende tavshed

Mange ting går galt ægtefællerne imellem og fortællerens forvirrede gengivelser gør det aldrig helt klart, hvad der for alvor fik betydning for, at ægteskabet blev en fiasko. Meget tyder dog på, at det var tavsheden. Selvom de muligvis begge hungrede efter fortrolighed, stod nok særligt fortællerens strenghed i vejen herfor. Meget tyder på, at han ganske enkelt ikke har haft sans for, hvilke behov et andet menneske kan have.

Efter nogen tid hører fortællerens kone om, at han engang havde handlet på en måde, man fandt kujonagtigt af en officer og derfor måtte forlade sin stilling og blive pantelåner, hvilket ikke var nogen velset beskæftigelse. Selvom de forenes i afstandtagen til en af hans tidligere officerskolleger, formår de ikke at nærme sig hinanden; måske fordi han grundet hendes unge alder ikke tager hende alvorligt.

Manglen på gensidig forståelse kan være grunden til, at den unge hustru får noget, der kan minde om en depression. Det kan da også være så enkelt, at hun begår selvmord, da hun så småt er ved at vriste sig fri af depressionen. Den sidste fase i et sådant sygdomsforløb er den farligste, fordi det er på det tidspunkt, at den deprimerede får kræfter nok til at udføre det, han eller hun måske har ønsket igennem mange måneder. Dog giver Dostojevskij ikke noget klokkeklart praj om, at dette er grunden til selvmordet, hvilket da også ville have odelagt fortællingen. Derved ville springet mod afgrunden være blevet forklaret, men det særlige ved selvmord er jo, at det ofte efterlader de pårørende med en uvished om, hvad der var den udløsende faktor.

En usympatisk, men ærlig fortæller

"Den sagtmødige" er særlig stærk, fordi fortællerens fortvivelse skildres på baggrund af hans hårdhed. Han er virkelig ikke nogen sympatisk person, men rammes ikke desto mindre af en selvbebrejdelse, der fremstår meget ærlig. På den måde bliver han mere menneskelig, end hvis han bare havde afvist enhver form for selvanklage.

GALLERI DEN SMALLE BOG

Dagbog fra Calcutta - Fotos af Saheli Das. Udstillingen (klik på billedet) vises i juni og juli

Slå op i Den smalle bog

Søg

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2022 (32)
- juni (1)
- ▼ maj (6)
- Man vil gerne hurtigt videre
- Mozart, Mendelssohn, Sibelius: Nye veje ind i musl...
- Forelskelsens væsen
- At anmelde et menneske
- Selv mordets følger
- Modgift til moralsk monokultur
- april (5)
- marts (7)
- februar (8)
- januar (5)

- 2021 (66)
- 2020 (57)
- 2019 (49)
- 2018 (43)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- af forfattere (1)
- antologi (3)
- boganmeldelse (144)
- dagbøger (1)
- digtsamling (35)
- En litterær refleksion (8)
- essay (12)
- eventyr (6)
- fabler (5)
- faglitteratur (20)
- Galleri Den smalle bog (2)
- klassikerlæsning (27)
- Klassisk musikanmeldelse (3)
- kortroman (14)
- kunstbog (17)
- lyrik (5)
- noveller (18)
- prosa (22)
- prosadigt (2)
- roman (50)

Sidevisninger i alt

159,863

Som læser får man aldrig vished om, i hvor høj grad hans væremåde fik hende til at begå selvmord. Faktisk synes hun at have mindst mulig grund til at gøre det på det tidspunkt, hvor hun ikke desto mindre vælger at springe i døden. Dermed får læseren – også små 150 år efter at Dostojevskij skrev novellen - en smule indsigt i den fortvivlelse og forvirring, pårørende kan efterlades i, når et familiemedlem eller en ven vælger at tage sit eget liv.

Indsendt af [Egil Hvid-Olsen](#)

Etiketter: [boganmeldelse](#), [En litterær refleksion](#), [klassikerlæsning](#), [kortroman](#), [kunstbog](#), [noveller](#), [prosa](#)

Ingen kommentarer:

[Send en kommentar](#)

[Skriv en kommentar](#)

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejser tema. Leveret af [Blogger](#).